

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Art. I. Vtrum Angeli semper sint in aliquo actu secundo intelligendi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

rationis pro nobis, & Iesum eas sine medio docentem, ut patet Isaia 63. ubi quaerentibus Angelis: Quis est iste qui venit de Edom? Respondit: Ego qui loquor iustitiam.

DISPUTATIO X.

De modo cognitionis Angelicae.

Ad quaestionem 58. D. Thomae.

Explicatis quidditate, medio, & objecto cognitionis angelicae; ad completam illius notitiam, superest tantum exponere modum illius, & difficultates aliquas quae circa illum occurrunt, breviter resolvere.

ARTICULUS I.

Virum Angeli semper sint in aliquo actu secundo intelligendi?

Supponimus tanquam certum, Angelos non debere semper actu cognoscere omnia objecta quae possunt naturaliter intelligere: nulla enim est necessitas ob quam Angeli debeant semper esse in actuali consideratione rerum omnium naturalium. Hoc supposito, inquirimus, an saltem respectu aliquorum objectorum semper debeant esse in actu secundo, & quanam sint illa objecta?

S. I.

Duplici conclusione utraque difficultas resolvitur.

Dico primo, Angelum necessario seipsum in actu secundo semper cognoscere. Est contra Vazquem, Puteanum, & quosdam alios Recentiores. Est tamen D. Thomae qui est 8. de verit. art. 6. ad 7 ubi ait: *Intellectus Angeli non est in potentia respectu essentia eius, sed respectu eius semper est in actu.* Et art. 14. ad 6. *Mens Angeli semper se actualiter intelligit: quod ideo contingit, quia mens Angeli intelligit se per essentiam suam qua semper informatur.* Quibus verbis conclusionem nostram & docuit & probavit: Cum enim Angelus intelligat se per suam essentiam, ut speciem intelligibilem, & semper illam habeat praesentem, eaque informetur in esse intelligibili, ut praecedenti disputatione declaravimus, manifestum est, Angelum semper & necessario seipsum actu intelligere.

2. Praeterea, ut discurrit idem S. Doctor 2. cont. Gent. cap. 97. Omnis substantia vivens habet aliquam operationem vitae in actu, quae inest ei semper & necessario, licet aliae quandoque ei insint in potentia, sicut animalia semper nutriuntur, licet non semper sentiant. Substantiae autem separatae sunt substantiae viventes, nec habent aliam operationem vitae, nisi intelligere & velle: Oportet ergo quod semper & necessario sint actu intelligentes respectu alicujus objecti, quod non potest esse aliud quam propria eorum substantia, quae est objectum maxime eis connaturale & proportionatum.

3. Confirmatur: Omnis motus secundum naturam ordinem debet reduci in primum motum determinatum ab ipsa natura, qui sit causa exteriorum: unde in animali omnes motus vitales reducuntur in motum cordis, qui fluit quasi proprietas a natura animalis, ipsique semper convenit, ut docet

A D. Thomas in opusculo de motu cordis: Ergo similiter omnis cognitio & volitio naturalis Angeli debet in cognitionem & dilectionem sui, tanquam in primam operationem ab ipsa natura determinatam & procedentem reduci.

Dico secundo, Angelos semper & necessario cognoscere Deum ut suae naturae auctorem Ratio est, quia cum quilibet Angelus seipsum comprehendat, debet necessario cognoscere habitudinem & dependentiam quam habet respectu Dei: Sed haec dependentia cognosci non potest, nisi aliquo modo cognoscatur Deus: Ergo Angelus semper & necessario Deum ut suae naturae auctorem cognoscit. Adde quod in illa Dei cognitione naturalis ejus beatitudo consistit: beatitudo autem (ut docet Aristoteles 10. Ethicorum) non est secundum habitum, sed secundum actum: Ergo &c.

Dico tertio: Intelligentiae motrices caelorum continuo eos intelligunt: eos enim movent efficiaci sui intellectus conceptione, ut supra in fine 5. disp. ex Aristotele & D. Thoma ostendimus. Angeli etiam custodes suos clientes, & quaevisque eorum cura commissa sunt, semper cognoscunt; quippe cum illis semper invigilent. Denique Dæmones semper suos cruciatus & alligationem ad ignem corporeum apprehendunt: torquentur enim cognitione suae poenae & supplicii, a qua proinde nunquam eximuntur. Contra vero Angeli Beati semper sunt in actu respectu cognitionis & fruitionis Dei, & eorum quae videntur in verbo: quia in hac visione beatitudo eorum consistit; beatitudo autem non consistit in habitu, sed in actu, ut ex Aristotele dicebamus; Ergo &c.

S. II.

Solvuntur obiectiones.

Contra primam conclusionem objici potest, quod nullum objectum, praeter Deum clarissimum, potest necessitare intellectum & voluntatem ad sui cognitionem & amorem: Ergo Angelus a propria substantia non potest ad sui cognitionem & amorem necessitari.

D Sed facile respondetur, quod quamvis non necessitetur Angelus ad sui cognitionem & amorem, a propria substantia, tanquam ab objecto, quia non habet omnimodam rationem boni; benevolentiam tamen a principio, in quantum cognitio propriae substantiae est proprietas Angeli dimanans ab ejus essentia; eo fere modo, quo motus cordis fluit quasi proprietas a natura animalis.

Objiciunt secundo quidam Recentiores: Non videtur esse impossibile quod se offerat intellectui Angeli aliquod objectum, ita ipsum capere ad sui cognitionem & admirationem, & ita adequate illum occupans, ut aliquo tempore sui memor esse possit, & manere in sola illius objecti contemplatione.

E Respondeo hoc esse impossibile: Tam quia, ut jam dicebamus, cognitio sui fluit a substantia Angeli tanquam proprietas, & est prima operatio naturalis ipsius: Tum etiam quia substantia Angelus semper ejus intellectum per modum speciei intelligibiliter informat. Unde sicut si species alicujus objecti pupillae oculi naturaliter afficeret, ab ejus visione non posset oculus desistere, quantumvis quae aliud objectum excellens illi offerretur: ita pariter non potest aliquod objectum, quantumvis quae excellens & perfectum, ad sui cognitionem & admirationem Angelum sic rapere, ut illam distrahat a propriae substantiae cognitione.